

v Pliberku svoje glavno zborovanje, na katerem se je med drugim razpravljalo tudi o poučnem jeziku. Glede mešanih šol se je sklenilo, da se naj poučuje na vseh šolah, kjer je pri vstopu ena tretjina ali manj nemščine nezmožnih otrok, do izključno petega šolskega leta v slovenskem poučnem jeziku, nemščina pa se naj zraven vadi, in šele po petem šolskem letu se naj rabi nemščina kot samostojen učni jezik. Kako pa je dandanes? Sedaj pa to niti za popolnoma slovenske (t. j. kjer so sami slovenski otroci) šole ne velja. Da — seveda, takrat še ni bilo »Schulvereina« in »Südmarke«.

Gospodarski program.

Naslednje tvrdke darujejo od iztržka, oziroma dobička, ki jim ga da zaslužiti učiteljstvo, dogovorjene odstotke v prid Učiteljskemu konviktu. Vsako (vsaktera) pa blagovoli zahtevati, da se vsaka vsota, ki jo odjemalec izplača, zabeleži v prid konviktu.

1. **Jernej Bahovec**, — zaloga M. Grubbauerjevih in drugih šolskih zvezkov, peres z napisom: »Učiteljski konvikt«, šolskih knjig in raznih drugih šolskih potrebščin v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 6.
2. **Národna tiskarna** v Ljubljani, Knašove ulice št. 5.
3. **Fran Ksav. Souvan**, trgovina z manufakturnim blagom v Ljubljani.
4. **Gričar & Mejač**, trgovina z narejenimi oblekami za dame in gospode v Prešernovih ulicah v Ljubljani.
5. **Fran Kraigher**, krojaški mojster v Ljubljani, Kongresni trg.
6. **Anton Krejčič**, zaloga moških in ženskih klobukov v Wolfvih ulicah v Ljubljani.
7. **J. Soklič**, trgovina s klobuki v Ljubljani, Pod Trančo.
8. **Ivan Bonač**, zaloga šolskih knjig, svinčnikov družbe sv. Cirila in Metoda in raznih drugih šolskih potrebščin v Ljubljani.
9. **Knjigotržnica Ig. pl. Kleinmayr & F. Bamberg** v Ljubljani, Kongresni trg.
10. **Banka „Slavija“** v Pragi — glavno zastopstvo za slovenske dežele v Ljubljani — vzajemno zavarovalno društvo, podpira učiteljski konvikt in daje od učiteljskih zavarovanj provizijo »Zavezi jugoslovanskih avstrijskih učiteljskih društev«.

Zavedno učiteljstvo prosimo, da po geslu »Svoji k svojim!« podpira v prvi vrsti te tvrdke.

O počitnicah.

Zopet se je približal čas ... da, tako bi moral začeti. Čas je tu, ko se utrujeni duh poživilja, krepi za bodoči napor, črpa novih moči, ki mu jih je treba v prihodnjem šolskem letu. Tako, pravim, bi moral začeti enako zaglavljene članek v normalnih razmerah. Zakaj ne tudi danes? Prijatelj, s čim naj se ti poživilja duh, s čim krepi? Ali morda s skrbmi za lastno in bodočnost tvojih dragih, ki bodo zopet potrebni obleke za zimo, denarja za obuvalo, knjig, stanovanja v mestu bivaajoči? In sam: ali si s tem bistriš duha, da računaš, za koliko stotakov zabredeš v prihodnjem letu zopet globlje v dolgove? Da, idealni so bili gospodje, idealni, ko so sklepali sloveči § 55., toda ob takih idealih se človek ne nasiti niti enkrat v življenju. Morda si učitelj-družinski oče o počitnicah lahko poišče gotove dni v tednu veselo družbo znancev, prijateljev, kjer se v poštenem pogovoru bistré pojmi, čistijo mnenja, krešejo dovtipi? O, ne! Inter arma silent Musae. V vojski molče muze. Ni li naše življenje vojska, boj? Pa še kakšen boj! Naše življenje je, dasi ob sedanjih dohodkih pravcata krvava ironija, vendar v resnožalostni istini boj na življenje in smrt: plavaj in strada ali utoni v blatu bede ...

Dovolj žalostnega uvoda!

Vidim v duhu nebroj, veliko večino kranjskih, a tudi učiteljev iz drugih dežel, ki si poživiljajo in krepe duha za

bodoči napor doma s svojo družinico brez misli na kak majhen izlet, par dni v toplice ali na letovišče. To stanel Pa se zabavajo s knjigami, pisanjem tudi. A vsakdo ve, da kakor ne stoji prazna vreča pokonci, tudi duh ne more biti v takih razmerah vedno napet. Knjige so drage, pisanje pa ni za vsakega. In slednjič: ali so to potem še počitnice, ako sem duševno popolnoma okupiran z delom? Od katerega stanu se zahteva še kaj sličnega: počitek in preobloženost z delom. O, ironija!

Kaj pa še učitelji-očetje, ki imajo po eno ali dve glavi svoje družine v mestnih šolah? Žalostna jim majka! Kdor hoče vzdrževati enega otroka v mestu, mora stradati in se dolžiti; drugače ne vzmore tega, nego da zanj prosi — be-rači — hrane okolo boljših meščanov, kar vsekakor ne povzdiguje našega ugleda posebno visoko. Ta mladina pa hoče počitnice tudi uživati. Ali naj pošljem hčerko, ki bo v par letih učiteljica ali poštarica, dan za dnem na gmajno peč krompir? Sin, petošolec ali šestšolec, tudi ne more slehrni dan s kosci na polje. Ti otroci so se leto dni pošteno trudili, da so dosegli dosedanje uspehe; zanje pa zahtevajo o počitnicah tudi nekaj plačila, ki jim ga učitelj-oče nikakor ne more dati. Le boljše situiranim je to omogočeno, a ti si svojega stališča gotovo niso podprli iz dosedanjih učiteljskih dohodkov. In koliko je takih?

Sam stradam, trpim voljno in vdano, toda voljno in vdano gledati, kako mi trpi žena, deca, lastna kri, gospoda od zelenih miz, ki se sedaj hladite v dragih letoviščih in pretezate svoje ude od zabave do zabave, kaj takega zahtevajte od živali. Poizkusite! Kokoš se vam zapodi o oči, če ji trpinčite pišče; krava vas raztrga, ako vpricho nje zakoljete telička itd. Od nas, seveda, se to zahteva, ker nismo živina, marveč inteligentni ljudje, ki se od nas zahteva vedno višje se dvigujoča stopnja izobrazbe po srcu in duhu. Ali niso to azijske razmere, ali so morda evropske? Ne zahtevajte od nas več kot od živine ...

Kaj pa stori učitelj tam v skrajnem gorskem kotu sam zase o počitnicah? Lahko gre na šolski vrt, sede poleg ulnjaka (če ga ima) ter premišlja, koliko let je že tega, odkar so ga pozabili bogovi. Lahko koplje krompir, okopava in pleve zelje, uničuje gosenice — no, tudi na repo se spravijo gosenice. Ob deževnih dneh in v času največje duševne depresije ureja šolsko knjižnico, piše matriko, kroniko, naroča tiskovine, zvezke in brska po domačem arhivu, da ne prezre kope odlokov, §§ in določil, ki mu jih nalaga c. kr. gosposka. Ali ni to dovolj opravila, duhovitega dela, da se ne dolgočasi? Res, dovolj, preveč dela! Toda človek, ki nosi v prsih srce, čuti, da ima dušo in ž njo tudi človeško dostojanstvo, presoja sebe in druge, svoje in drugih razmere; duh se mu dvigne, dasi ni morda umetnik izza domačih zidov, dvigne se mu nad križ na zvoniku vaške cerkve, in mu pohiti tja v ono idealno višino, kjer se začenja poezija. Pa za koliko časa? Kako kratki so ti trenutki in kako rada bi se mu duša okopala v valovju nesmrtnosti, se osvežila in utrdila z novimi močmi, vžori in zgledi, toda prenašlo klonje duhu peruti. Ne, ne! Lačen hribolazec ne obrede mnogo vrhov, ne vidi preveč planinske krasote! Orel s strtimi peruti ne bo dolgo meril hribov in dolin, v bedi živeči učitelj pa ne bo v duhu plaval mnogo po širnih tokavah večno mlade poezije.

Za to skrb, ali bolje: ne skrb drugi.

Kakšna perspektiva se nam kaže v bodočnost iz teh neveselih razmer? Mi ne bomo mogli vztrajati dolgo časa niti telesno,

kako šele duševno napredovati v blatu ubožstva, skrbi, bo-
lesti... Povešenih peruti orel nima poleta, obupan človek
nima za življenje potrebne energije, postane brezčuten avto-
mat. Ali naj dela z veseljem in zraven strada? Ko bi pa že
stradal sam! Kadar vidim, da mi hira žena, deca, prekolnem
dan in uro, ko so mi izbrali nehvaležne, brezvestne gospo-
darje. Gospoda, in to je zlo! Prirodni zakon zahteva za vsako
silo tudi protisilo. In baš nasprotna sila, ki se poraja v za-
vednem učiteljstvu, ne obeta prav nič veselega. Kako? Ali
smo slabši od živine? Danes učiteljstvo neče biti več zaprto
v zakristijo in prenapolnjene razrede svojih šol, učiteljstvo
misli in se organizuje. V tem je pa, gospoda nasprotna, naš
spas in vaša poguba!

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 1841.

Kranjsko.

Na enorazredni šoli na Dobovcu pri Radečah je začasno po-
polniti učno obnem voditeljsko mesto.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpi-
sanim potom do dne 5. septembra 1905.

C. k. okrajni šolski svet v Krškem, dne 21. avgusta 1905.

Št. 1145.

Na dvorazredni ljudski šoli pri Sv. Vidu nad Cerknico se
razpisuje s tem nadučiteljsko mesto v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpi-
sanim potom do dne 14. septembra 1905.

Prosilci, kateri v kranjski javni šolski službi še niso stalno na-
meščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da
imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

C. k. okrajni šolski svet v Logatcu, dne 13. avgusta 1905.

Zl. 1866.

Lehrstelle.*)

An der einklassigen Volksschule in St. Leonhard bei Bischof-
lack gelangt die Lehr- und Leiterstelle mit gesetzmässigen Bezü-
gen und dem Genusse einer Naturalwohnung zur definitiven Be-
setzung.

Im krainischen öffentlichen Volksschuldienste noch nicht definitiv
angestellte Bewerber haben durch ein staatsärztliches Zeugnis den
Nachweis zu erbringen, dass sie die volle physische Eignung für
den Schuldienst besitzen.

Die gehörig instruierten Gesuche sind im vorgeschriebenen
Wege bis 27. September 1905 hieramts einzubringen.

K. K. Bezirksschulrat Krainburg, am 17. August 1905.

Št. 1109.

Na trirazredni ljudski šoli v Srednji vasi v Bohinju se raz-
pisuje učno mesto v stalno oziroma začasno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpi-
sanim potom do dne 3. septembra 1905.

Prosilci, kateri v kranjski javni šolski službi še niso stalno na-
meščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da
imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

C. k. okrajni šolski svet Radovljica, dne 9. avgusta 1905.

Na c. kr. rudniški ljudski šoli v Idriji se namestijo dva
stalna učitelja in en suplent, potem ena stalna uči-
teljica in ena suplentinja.

Prejemki stalnega učitelja in učiteljice so: letna plača 1000 K,
dejalnostna doklada 200 K za učitelja in 160 K za učiteljico, pra-
vica do povišbe v višje plačilne razrede ter do 6 petletnic po
100 K, oziroma 80 K.

Suplentska remuneracija znaša na leto 800 K.

Lastnoročno pisane in pravilno opremljene prošnje je vlagati
do dne 31. avgusta 1905 pri podpisnem c. k. rudniškem rav-
nateljstvu.

C. k. rudniško ravnateljstvo v Idriji, dne 11. avgusta 1905.

*) Ta dopis smo dobili zopet v nemščini pisan; nekaj časa so
se bili na naše neprestano drezanje gospodje pri kranjskem okrajnem
glavarstvu spokorili ter nam dopisovali slovensko. Odkar pa podpisuje
mesto okr. glavarja neki Schönberger, pa se je vrnila nemškutarja.
Ali poznajo ti ljudje kaj sramu!

Št. 1821.

Na trirazredni šoli v Tržišču pri Mokronogu je začasno popo-
lniti učno mesto.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpi-
sanim potom do dne 5. septembra 1905.

C. k. okrajni šolski svet v Krškem, dne 19. avgusta 1905.

Zahvala.

Podpisano vodstvo izreka tem potom najiskrenejšo zahvalo vsem
onim, ki so pripomogli, da je XVII. glavna skupščina »Zveze avstr.
jugoslovanskih učiteljskih društev« dne 13., 14. in 15. avgusta t. l. v
Pulju uspela tako lepo. Zahvaljuje se v prvi vrsti gg. poročevalcem:
Pavlu Plesničarju, dr. Fran Ilešiču, Miroslavu Anžlo-
varju in Ivanu Šegi za izborna in zanimiva poročila; g. Ernstu
Jelušiču, nadučitelju v Pulju, za obilni trud, ki ga je imel s pripra-
vami za »Zavezino« zborovanje; slavnemu odboru »Čitaonice«, da
je prepustil svoje prostore za sejo upravnega odbora; gđc. Drolovi
in Petrovčičevi, ki sta pripomogli k prireditvi koncerta; gg. pev-
cem za lepo petje; vsem onim, ki so brzojavnim potom pozdravili naš
shod; vsem govornikom za navdušene napitnice in sploh vsem udele-
žencem, ki so pripomogli, da je nastopila »Zaveza« tako inpozantno.
Prav posebno pa se zahvaljujemo slavnemu poveljništvu c. in kr.
mornarskega arzenala, ki nam je dovolilo ogledati mornarski arzenal,
veliko bojno ladjo »Kronprinz Rudolf« in nad vse zanimivi muzej ter
dalo v to spretno vodnike, ki so nam raztolmačili vse natanko; slav.
c. kr. pristaniškemu admiralatu, ki nam je dal neomejeno in brezplačno
na razpolago 2 tenderja za prekrasno vožnjo na divne Brione in v
Fazano; gosp. Zuffarju, ravnatelju Brionskih otokov, za ljubeznjiv
sprejem in tolmačenje tamošnjih zanimivosti. Vsem tem prav posebna
zahvala!

Vodstvo »Zveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih
društev«.

V Ljubljani, 20. avgusta 1905.

Drag. Česnik,
tajnik.

L. Jelenc,
predsednik.

Šolskim vodstvom, krajnim šolskim sve- tom in slovenskim staršem priporočamo:

„Zvonček“, II. letnik, nevezan 5 K, v navadni vezbi 5 K
60 h, elegantno vezan 6 K 40 h.

„Zvonček“, III. letnik, nevezan 5 K, v navadni vezbi 5 K
60 h, elegantno vezan 6 K 40 h.

„Zvonček“, IV. letnik, nevezan 5 K, v navadni vezbi 5 K
60 h, elegantno vezan 6 K 40 h.

„Zvonček“, V. letnik, nevezan 5 K, v navadni vezbi 5 K
60 h, elegantno vezan 6 K 40 h.

„Zvonček“, I. letnik, je pošel. Dobite samo še posamezne
številke za skupno ceno 3 K.

Upravništvo „Zvončka“,
v Ljubljani, Rimska cesta 7.

Odgojiteljica

se išče za 2 deklici (8 in 11 let) na deželo; oglasila z dokazi
usposobljenosti sprejema ter daje pojasnila:

Ivan Božič, Gerovo, via Rakek.

Ne zabite
„Učiteljskega
konvikta!“

Šolske tiskovine

priporoča

tiskarna J. BLASNIKA naslednikov
v Ljubljani.